

Amsterdam, 26 juni 2024

Reactie Plastic Soup Foundation op het beleidsprogramma textiel

Plastic, we kunnen niet meer zonder. Het is licht, goedkoop en gemakkelijk toe te passen. Hierdoor nemen zowel de productie als de vervuiling van plastic steeds sneller toe. Inmiddels komt er dit jaar wereldwijd bijna nog eens 500 miljard kilo nieuw plastic bij. Bijna de helft daarvan is voor eenmalig gebruik. Minder dan 10% wordt gerecycled. Micro- en nano-plasticvervuiling bedreigen de natuur, tientallen miljoenen dieren en onze gezondheid. Het is zelfs in ons bloed aangetroffen. Plastic Soup Foundation strijdt tegen deze plastic tsunami die een gevaar vormt voor alles en iedereen, nu en voor toekomstige generaties. Dat doen we bij de bron: we willen de plastic kraan dichtdraaien.

Steeds meer benadrukken wij de relatie tussen plastic en menselijke gezondheid, zoals met onze [Plastic Health Summits](#) en de clip [‘Life is Plastic’](#). Internationaal houden we ons bezig met de ontwikkelingen rond het opstellen van een Global Plastic Treaty. Ook daar benadrukken we de urgentie om minder wegwerpplastic te produceren, juist ook omdat het onze gezondheid bedreigt. Zie bijvoorbeeld hoe Professor Lukas Kenner, patholoog aan de Medische Universiteit Wenen, zich zorgen maakt in de portretserie [‘Scientists Speak Out’](#).

Recent kwam de [G7 naar buiten met een statement](#) waarin het aangaf dat de wereld sterk behoefte heeft aan minder plastic en dat we daarom minder plastic moeten gaan produceren en consumeren. Recycling gaat onze huidige problemen niet oplossen; we zullen simpelweg drastisch minder plastic moeten gaan produceren en gebruiken, zeker als wegwerptoepassing waaronder fast fashion in onze ogen zeker valt.

Het nieuwe beleidsprogramma textiel dient rekening te houden met dergelijke inzichten en ontwikkelingen, die op mondiaal niveau plaatsvinden.

Naast bovengenoemde zorgen over de overproductie van fast fashion, reageren we tevens inhoudelijk het beleidsprogramma textiel.

Definitie duurzaam materiaal

Zoals in het beleidsprogramma wordt aangegeven is de definitie van duurzaam materiaal onderhevig aan voortschrijdend inzicht. De beloftes van plasticrecycling heeft ons helaas ernstig teleurgesteld. Een product dat ‘gerecycled’ wordt genoemd is niet automatisch een duurzaam product.

Het gebruik van post consumer-vezel in kleding zien we als een correcte vorm van recycling zolang het closed-loop plaatsvindt; kleding wordt weer kleding.

Het downcyclen van kledingvezels door ze bijvoorbeeld toe te passen als bouwmaterialen, zoals het versterken van beton, zien we als ongewenst en niet duurzaam, dit draagt niet bij aan het beperken van de plastic consumptie en productie en toekomstige generaties worden opgezadeld met onze plastic troep. De term recycelen hieraan verbinden is misleidend. Een consument denkt bij recycling aan een volledig gesloten kringloop en dat vinden we volkomen logisch.

Minder kleding, minder fast fashion, minder plastic

De gigantische productiegroei de laatste twintig jaar van fast fashion producten, die gekenmerkt worden door een lage kwaliteit en die spotgoedkoop zijn, heeft tot overconsumptie en een enorme toename aan plastic vervuiling geleid. Bijna 70% van het kledingaanbod bestaat uit synthetische materialen en zelfs organische vezels worden vaak behandeld met een plastic toevoeging. De volumes aan kleding zijn gigantisch toegenomen, in absolute zin, maar ook de hoeveelheid kleding die de consument in Nederland individueel bezit is vervijfvoudigd de afgelopen 20 jaar.

Het belasten van fast fashion met een plastic-taks helpt deze ongewenste trend af te remmen en biedt meer duurzame producenten een eerlijkere kans. In Frankrijk is recent een voorstel voor een dergelijke heffing aangenomen.

Levensduur kleding verlengen

Wetgeving om de productiedatum op kleding labels en in productpaspoorten te vermelden zal het mogelijk maken de werkelijke levensduur van kleding te identificeren, aangezien het beter traceerbaar wordt wanneer kleding in de afvalketen terecht komt.

Dit zal de beoordeling van de levensduur (duurzaamheid) verbeteren. Deze kennis zal het mogelijk maken om effectievere regels voor ecologisch ontwerp te ontwikkelen die de levensduur van kleding daadwerkelijk verlengen.

Informeert de consument beter

Essentiële informatie die op etiketten of digitale productpaspoorten (DPP) moet worden vastgelegd, omvat: productiedatum, grondstof(s) en subcategorietype (d.w.z. t-shirt, trui of jas). Deze informatie kan helpen bij de afvalanalyse van kleding die is verzameld bij afvalinzamelpunten en kan waardevolle inzichten verschaffen in de gebruiksfase en de oorzaken van kleding die het einde van zijn levensduur bereikt. Deze informatie kan ook krachtig bewijs leveren voor het verbeteren van EU-strategieën zoals Ecodesign, Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid, Circulariteit en de Kaderrichtlijn Afval.

Het integreren van een digitaal label vormt een aanvulling op het traditionele fysieke label en biedt meer informatie die fysiek niet volledig gedetailleerd kan worden vanwege ruimtebeperkingen. Een digitaal label biedt een dynamisch platform voor updates, voorlichting over kledingverzorging en de promotie van duurzame praktijken. Het is vooral handig bij het sorteren tijdens recycling- of hergebruikprocessen, omdat materialen en herkomst snel kunnen worden gescand. Consumenten verwijderen vaak labels omdat ze zich ongemakkelijk voelen op de huid, waardoor het sorteren en recyclen van kleding bijna onmogelijk wordt. Daarom moeten tags zo klein en onopvallend mogelijk worden gehouden en worden uitgebreid via een digitaal label. Dit dubbele etiketteringssysteem zorgt voor inclusiviteit, transparantie en consumentenbetrokkenheid, waardoor duurzame keuzes en het levenscyclusbeheer van textiel worden verbeterd.

Milieu impact van kleding

Een maximum stellen aan het aantal microplasticvezels die per product vrijkomen zien wij als een zeer belangrijke maatregel. Wel dient deze norm door de jaren heen aangescherpt te worden tot nul. Meer aandacht voor microplastics die in water vrijkomen vinden we belangrijk. Een gemiddelde was, 5kg volle trommel, verliest immers gemiddeld 9 miljoen microvezels die in het riool en milieu belanden.

Informatie over de hoeveelheid microplasticvezels die vrijkomt tijdens het wassen en het dragen van de kleding dient openbaar beschikbaar te zijn. Consumenten kunnen op deze wijze bewust kiezen voor betere kleding, die zowel het milieu als hun eigen gezondheid beter beschermt. Veel microvezelverlies gebeurt immers tijdens het dragen van kleding. In huisstof is microplasticvezel volop aanwezig. Dagelijks ademen, eten en drinken we microplasticvezels. Door informatie over vezelverlies beschikbaar te stellen aan consumenten wordt een concreet handelingsperspectief aangeboden. Tot nu toe ontbreekt dit volledig. Er bestaat momenteel geen nauwkeurige of adequate methode om de ecologische voetafdruk van textielproducten te meten. Hetzelfde probleem speelt met de Green Claims-richtlijn, waarin de Product Environmental Footprint-methode van de EU niet is opgenomen vanwege de tekortkomingen ervan.

Het toevoegen van een waarschuwing voor microplastic aan textieletiketten kan consumenten informeren over de milieu- en gezondheidsrisico's van synthetische vezels.

Het opnemen van onderhoudsinstructies die ervoor zorgen dat er minder vaak wordt gewassen, kan de levensduur van kledingstukken verlengen en de ecologische voetafdruk verkleinen bij de verzorging van die kledingstukken, vooral kledingstukken die zijn gemaakt van organische vezels.

Etiketten die informatie geven over repareerbaarheid en recycleerbaarheid kunnen leiden tot langer gebruik en verantwoorde recycling, in lijn met duurzaamheidsdoelstellingen.

Goede informatie over verwijdering aan het einde van de levensduur is van cruciaal belang voor het ondersteunen van textielrecycling.

Export van kleding

Het voorkomen van het dumpen van kleding via de export is zeer belangrijk. Voordat kleding in een dergelijke keten mag belanden dient het absoluut duidelijk te zijn dat de producten werkelijk volledig gerecycled worden. Wij maken ons hier grote zorgen over, er zijn immers voorbeelden te over van grote dumplocaties van kleding. Op papier wordt kleding gerecycled en hergebruikt, in de praktijk wordt het (illegaal) gedumpt. Met de toename aan plastic kleding, veelal van slechte kwaliteit, is de hoeveelheid kleding die in landen buiten Europa worden gedumpt sterk toegenomen.

De financiële prikkel om, al dan niet illegaal, kleding te dumpen is hoog en we vrezen dat dit nog verder zal gaan toenemen n.a.v. de verplichte inzamelingsplicht. Controle en handhaving dient dan ook een hogere prioriteit te krijgen en middelen dienen hiervoor vrijgemaakt te worden.

Plastic recycling

Recycling is niet het probleem. Het is een oplossing. En voor veel materialen is het een geweldige oplossing. Plastic is het probleem. Er zijn zo'n 140.000 plasticpatenten op de markt, waaraan één of meerdere van de (in totaal) 16.000 chemische additieven zijn toegevoegd. Dit maakt recycelen tot een nachtmerrie: zuivere plastic afvalstromen zijn heel zeldzaam.

Het belonen van duurzame materialen die volledig tot eenzelfde product kunnen worden gerecycled zien we als een verstandige werkwijze. Circulaire stromen zijn in onze ogen volledig gesloten productkringlopen; een product wordt weer verwerkt tot eenzelfde hoogwaardig product.

Alternatieve systemen en materialen

Nederland blijft achter in de ontwikkeling van alternatieve systemen en materialen. Zeker wat betreft het verminderen van *post plastic consumer waste* zien we in Nederland nog onvoldoende initiatieven tot hergebruiksystemen en de ontwikkeling van nieuwe materialen, die *wel* volledig biologisch afbreekbaar zijn in het milieu. De overheid kan hier een meer sturende rol in spelen door innovatie financieel te ondersteunen en ambitieuze doelstellingen in deze richting vast te leggen. Meer biobased materialen produceren, zeker ook voor kleding, biedt enorme kansen voor de Nederlandse economie. Internationaal gebeurt momenteel heel veel op dit gebied, het zou doodzonde zijn als Nederland hier de boot zou missen.